

PITANJA I ODGOVORI ZA HATME - PETA GODINA

1. Prouči napamet suru „El-'Adijat“?
2. Nabroj namaske vadžibe?
3. Kada i kako smo dužni izvršiti sehvi-sedždu?
4. Kako se klanja džumanski farz sa nijjetom?
5. Kako se uzima abdest (sa nijjetom), a koje su radnje od toga farz?
6. Kada je farz, kada vadžib, a kada mendub uzeti abdest?
7. Koliko traje valjanost mesha po obući (mestvama),a kada on neće biti valjan?
8. Nabroj Božija svojstva (sifate)?
9. Koji teški grijesi izvode iz vjere?
10. Kako ćemo naklanjati zaostale rekate, ako prispijevamo u džemat?
11. Kakvu olakšicu ima musafir kod klanjanja namaza?
12. Ko je dužan postiti mjesec Ramazan,a kome je dopušteno da privremeno odloži ramazanski post?
13. Kada se može zaniijetiti ramazanski post,a šta će nam pokvariti post?
14. Šta je hidžra i kad ju je Muhammed, a.s., učinio, te koji je ashab bio u društvu sa njim kad ju je činio?
15. Šta je Miradž Muhammeda, a.s.?
16. Koliko je osoba prokleo Muhammed, a.s., vezano za alkohol i koje su?
17. Šta je halal, a šta haram?

ODGOVORI

1. Prouči napamet suru „El-'Adijat“?

BISMILLAHI-R-RAHMANI-R-RAHIM

VEL-'ĀDIJATI DABHĀ.

FEL-MŪRIJATI KADHĀ.

FEL-MUGĪRATI SUBHĀ.

FE ESERNE BIHI NAK'Ā.

FE VESATNE BIHĪ DŽEM'Ā.

INNEL-INSANE LI RABBIHI LEKENŪD.

VE INNEHŪ'ALA ZALIKE LEŠEHĪD.

VE INNEHU LI HUBBIL-HAJRI LEŠEDĪD.

EFELA JA'LEMU IZĀBU'SIRE MA FIL-KUBŪR.

VE HUSSILE MA FIS-SUDŪR.

INNE RABBEHUMM BIHIM JEVMIZIL-LEHABĪR.

2. Nabroj namaske vadžibe?

Namaski vadžibi vezani za stajanje (kijam) i učenje (kiraet) su:

- Proučiti Fatihu na svakom rekatu;
- Proučiti suru (ili nekoliko ajeta) na prva dva rekata namaskih farzova i na svim rekatima namaskih sunneta;
- Da muktedija ne uči na namazu u džematu ništa osim Subhaneke na prvom rekatu;
- Da imam uči naglas Fatihu i suru na prva dva rekata farza sabaha, akšama i jacije a na trećem i četvrtom rekatu u sebi;
- Da imam uči u sebi Fatihu i suru na farzu podne i ikindije namaza;
- Ustati na treći rekat odmah poslije prvog sjedenja;
- Proučiti Kunut-dovu na trećem rekatu vitr-namaza;
- Proučiti šest tekbira na bajram-namazu.

Namaski vadžibi vezani za ruku' i sedžde su:

- Na sedždi staviti čelo i nos na tle, tako da se osjeti tvrdoća tla;
- Smiriti tijelo na ruku'u, nakon dizanja sa ruku'a, na sedždama i pauzi između dvije sedžde (to smirenje treba trajati toliko vremena da se mogu jedanput izgovoriti riječi subhanallah);
- Obaviti sehvi-sedždu kada je potrebno.

Namaski vadžibi vezani za sjedenje (ku'ud') su:

- Obaviti prvo sjedenje u namazu (nakon drugog rekata),
- Proučiti Et-Tehijjatu na oba sjedenja i
- Predati selam nakon posljednjeg sjedenja u namazu.

3. Kada i kako smo dužni izvršiti sehvi-sedždu?

Sehvi-sedžda podrazumijeva dvije sedžde koje se čine u sljedećim slučajevima:

- Ako se namjerno izostavi neki namaski vadžib (npr., učenje Fatihe u namazu);
- Ako se zakasni sa izvršenjem nekog namaskog rukna (npr., da osoba na prvom sjedenju iza Et-Tehijjatu prouči i Salavate te zbog toga zakasni na kijam trećeg rekata);
- Ako se zakasni sa obavljanjem nekog namaskog vadžiba (npr., da osoba na kijamu prouči suru prije Fatihe te tako zakasni sa njenim učenjem);
- Ako se klanja više od propisanog broja rekata u namazu i
- Ako je osoba bila u sumnji da li je obavila potpun broj rekata.

Sehvi-sedžda se obavlja nakon što se preda selam na desnu stranu, na isti način kao i redovne sedžde u namazu nakon čega se ponovi posljednje sjedenje (tešehhud) i učenje na njemu.

4. Kako se klanja džumanski farz sa nijjetom?

Džumanski farzi imaju dva rekata i zaniijete se riječima:

NEVEJTU EN USALLIJE LILLAHI TE'ALA SALATE FARDIL-DŽUMU'ATI EDĀEN MUSTAKBILEL-KIBLETI, IKTEDEJTU BI HAZEL-IMAMI, ALLAHU EKBER.

Na prvom rekatu i imam i muktedije u sebi prouče Subhaneke. Imam u sebi prouči Euzubillu i Bismillu, a zatim naglas Fatihu i jednu Suru. Obavi se ruku, dvije sedžde i ustane se na drugi rekat na kojem imam usebi prouči Bismillu, a zatim naglas Fatihu i jednu Suru. Obavi se ruku, dvije sedžde i posljednje sjedenje na kojem se prouči: Et-Tehijjatu, Salavati, Dove i preda se Selam.

5. Kako se uzima abdest (sa nijjetom), a koje su radnje od toga farz?

Abdestimo se tako što proučimo Euzubillu i Bismillu, a potom nijjet koji glasi:

NEVEJTU EN ETEVEDDAE LI EDŽLIS-SALATI VE LI REFI'IL-HADESI TEKARRUBEN ILELLAHI TE'ALA, a zatim se čistom vodom:

- operu ruke do iza šaka 3 x;
- isperu usta i grlo desnom rukom 3 x;
- ispere nos lijevom rukom 3 x;
- opere se cijelo lice odakle je kosa nikla pa do ispod brade, a u širinu od uha do uha 3x;
- opere seprvo desna pa lijeva ruka do iza lakata 3 x;
- potare se mokrom rukom barem četvrtina glave 1 x;
- operu se uši i vrat 1 x;
- i operu se prvo desna pa lijeva noga do iznad članaka 3 x.

Abdeski farzi (šarti) su:

oprati lice,

ruke do iza lakata,

potrati mokrom rukom najmanje četvrtinu glave - mesh

i oprati noge do iznad članaka.

6. Kada je farz, kada vadžib, a kada mendub uzeti abdest?

Abdest je farz uzeti radi klanjanja namaza, doticanja i učenja Kur'ana gledajući i izvršenja sedžde kada proučimo ili čujemo da neko prouči ajet sedžde iz Kur'ana (sedždei-tilavet).

Abdest je vadžib radi obavljanja tavafa (obilaženja oko Kabe).

Abdest je mendub: pred spavanje, kad se ustane iza sna, kad god se abdest pokvari, ponoviti raniji abdest poslije griješna govora, nakon svakog griješnog djela, nakon smijeha jačim glasom.

7. Koliko traje valjanost mesha po obući (mestvama), a kada on neće biti valjan?

Ako smo u mjestu boravka tj., ako nismo na putovanju, mesh po obući možemo činiti 24 sata, a ako smo na putovanju, mesh po obući možemo činiti 72 sata. Mesh po obući nije valjan:

- ako smo obukli mestve bez abdesta;
- ako mestve nisu čiste;
- ako su mestve poderane
- ako mestve nisu duboke da pokrivaju nožne članke

8. Nabroj Božija svojstva (sifate)?

Allahova svojstva (sifati) su:

1. VUDŽUD-Allah ima i postoji;
2. VAHDANIJJET-Allah je Jedan;
3. KIDEM-Allah je oduvijek;
4. BEKA-Allah je zauvijek;
5. MUHALEFETUN LIL-HAVADISI-Allah nikome i ničemu ne slični;
6. KIJAMUN BI NEFSIHI-Allah sam o Sebi opstoji i nije ni o kome ovisan;
7. HAJAT-Allah živi Svojim vječnim životom;
8. 'ILM-Allah sve zna;
9. SEM'-Allah sve čuje;
10. BESAR-Allah sve vidi;
11. IRADET-Allah čini ono što On hoće;
12. KUDRET-Allah je svemoćan;
13. KELAM-Allah govori Svojim božanskim govorom i
14. TEKVIN-Allah sve stvara, uzdržava i rastvara.

9. Koji teški grijesi izvode iz vjere?

Teški grijesi koji izvode iz vjere su:

- ŠIRK-pripisivanje sudruga Allahu, dž.š., obožavanje nekoga ili nečega drugog osim Allaha, dž.š., i stavljanje nekoga ili nečega drugog u položaj ravan Njegovom;
- KUFR-nevjerovanje u Allaha, dž.š., i druge temeljne istine vjere te njihovo poricanje;
- RIDDET-napuštanje islama;
- NIFAK-licemjerstvo ili dvoličnjaštvo u vjeri;
- Psovanje, huljenje i omalovažavanje islamskih svetinja (Allaha, dž.š., Poslanika, a.s., Kur'ana, džamije, namaza, posta i sl.)
- Poricanje farzova (naredbi) i harama (zabrana).

10. Kako naklanjamo propuštene rekate ako prispjevamo u džemat?

Kada čovjek zakasni u džamiju/džemat i stigne na farz neće klanjati sunnete već će odmah pristupiti klanjanju farza za imamom. Izuzetak je samo kod sabah-namaza, gdje će prvo klanjati sunnete ukoliko procijeni da nakon toga može stići na farz. Smatra se da je osoba prispjela na neki rekat u namazu kada osoba prispije u džemat do završetka rukua određenog rekata. Osoba koja je zakasnila na neki rekat naklanjat će one rekate koje je propustila na sljedeći način:

Kada imam preda selam na obje strane ustat će i naklanjati rekate na koje nije prispjela.

Ako je osoba zakasnila na prvi rekat naklanjat će ga i obaviti posljednje sjedenje.

Ako zakasni na prvi i drugi rekat naklanjat će ih i obaviti posljednje sjedenje, (izuzetak je akšam-namaz).

Ako zakasni na prvi, drugi i treći rekat naklanjat će prvi rekat, obaviti prvo sjedenje a zatim zajedno naklanjati drugi i treći rekat i obaviti posljednje sjedenje.

Ako zakasni na sva četiri rekata, a stigne na posljednje sjedenje naklanjat će ih uobičajenim redoslijedom u cijelosti i na kraju obaviti posljednje sjedenje.

Na svakom rekatu se uči ono što je predviđeno za taj rekat.

11. Kakvu olakšicu ima musafir kod klanjanja namaza?

Musafir – putnik skraćuje četverorekatne farz namaze na dva rekata. Vitr-namaz klanja bez skraćivanja. Sunnete može klanjati ukoliko ima dovoljno vremena, a može ih i izostaviti.

12. Ko je dužan postiti mjesec Ramazan, a kome je dopušteno da privremeno odloži ramazanski post?

Postiti su dužni punoljetni, fizički i umno zdravi muslimani i muslimanke.

Ramazanski post privremeno može odložiti: bolesnik, vojnik, zatvorenik, putnik, radnik na teškim fizičkim poslovima, starije osobe koje nisu sposobne da izdrže post, žena koja nosi ili doji dijete ako post štetno djeluje na njeno zdravlje ili zdravlje djeteta.

13. Kada se može zaniijetiti ramazanski post, i šta će nam pokvariti post?

Ramazanski post se obično zaniijeti prije zore, poslije noćnog ručka (sehura) kad se i zaposti. Zaniijetiti se može i narednog dana do podne, u slučaju ako nismo učinili ono što kvari post (jedenje, pijeње). Post će nam pokvariti: jedenje, pijeње, pušenje i spolno općenje.

14. Šta je hidžra i kad ju je Muhammed, a.s., učinio, te koji je ashab bio u društvu sa njim kad ju je činio?

Hidžra je preseljenje Muhammeda, a.s., i njegovih ashaba iz Mekke u Medinu koja se dogodila 622. godine. U društvu sa Muhammedom, a.s., bio je Hazreti Ebu Bekr, radijallahu anhu.

15. Šta je Miradž Muhammeda, a.s.?

Miradž je noćno uzdignuće Muhammeda, a.s., na Buraku u pratnji meleka Džebraila iz Bejtul-Makdisa, kroz sedam nebesa, do mjesta na koje niko ni od meleka nije kročio. Na miradžu je Muhammed, a.s., vidio Džennet i Džehennem i Allah, dž.š., mu je pokazao neka od Svojih znamenja. Tom prilikom je muslimanima propisano obavljanje pet dnevnih namaza.

16. Koliko je osoba prokleo Muhammed, a.s., vezano za alkohol i koje su?

Muhammed, a.s., je u vezi sa alkoholom prokleo slijedećih deset osoba: onoga ko ga proizvodi, kome se proizvodi, ko ga pije, ko ga donosi, kome se donosi, ko ga toči, ko ga prodaje, ko se njegovim novcem hrani, ko ga kupuje i kome se kupuje.

17. Šta je halal, a šta haram?

Halal je sve ono što je Allah, dž.š., dozvolio da se radi. Haram je sve ono što je Allah, dž.š., strogo zabranio da se radi.

